

សុទ្ធតេជ្ជា

របស់

**ឯកឧត្តម ប៊ិន ឈិន ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីប្រចាំការ និងជា រដ្ឋមន្ត្រីស្តីពី ឧទ្ទេសបន្តក
ធិស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី តំណាងដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ**

ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

តូច

**ពិធីបើកកិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីទូរគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានវិទ្យាអាស៊ានលើកទី១៧
និងកិច្ចប្រជុំពាក់ព័ន្ធ**

ខេត្តសៀមរាប ថ្ងៃទី៣០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៧

(វេលាម៉ោង ៩:០០-១០:០០ ព្រឹក)

ព្រឹត្តិបត្រ ០១៧/០១២០១៧

- **ឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រីទូរគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានវិទ្យាអាស៊ាន**
- **ឯកឧត្តមអគ្គលេខាធិការរង អាស៊ាន**
- **ឯកឧត្តម លោកជំទាវគណៈប្រតិភូ ភ្ញៀវជាតិ និងអន្តរជាតិ**
- **លោក លោកស្រី នាងកញ្ញាជាតិមេត្រី**

ជាបឋម ក្នុងនាម **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវកិត្យសួគ៌មន៍យ៉ាងកក់ក្តៅជូនចំពោះឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រី
អាស៊ាន ឯកឧត្តមអគ្គលេខាធិការរង អាស៊ាន ឯកឧត្តម លោកជំទាវគណៈប្រតិភូនៃបណ្តាប្រទេសអាស៊ាន
ព្រមទាំងភ្ញៀវកិត្តិយសជាតិ និងអន្តរជាតិទាំងអស់ ដែលបានអញ្ជើញចូលរួមកិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រី
ទូរគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានវិទ្យាអាស៊ានលើកទី១៧ និងកិច្ចប្រជុំពាក់ព័ន្ធ រួមមានកិច្ចប្រជុំអមរបស់វិស័យ
ឯកជន ដែលបានរៀបចំឡើងនៅក្នុងខេត្តសៀមរាប ដែនដីដ៏ចំណាស់មួយនៃតំបន់អង្គរ។ ព្រះរាជាណា
ចក្រកម្ពុជា មានកិត្តិយសធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះនៃកិច្ចប្រជុំដ៏មានសារៈសំខាន់បំផុតនេះ ម្យ៉ាងស្របពេលនឹងការ

ឯកឧត្តម ប៊ិន ឈិន ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីប្រចាំការ, ពិធីបើកកិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីទូរគមនាគមន៍និងព័ត៌មានវិទ្យាអាស៊ានលើកទី១៧, សៀមរាប, ថ្ងៃទី៣០

ប្រារព្ធ ខួបទី ៥០ ឆ្នាំ នៃការបង្កើតអាស៊ាន និងម្យ៉ាងទៀតជាការបន្តកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរួមគ្នា ដើម្បីឈាន ទៅរកការសម្រេចឱ្យបាននូវចក្ខុវិស័យសហគមន៍អាស៊ានឆ្នាំ២០២៥។

បន្ទាប់ពីមានការអភិវឌ្ឍក្នុងអំឡុងពេលប្រាំទសវត្សកន្លងមក អាស៊ានបានឆ្លងកាត់នូវការផ្លាស់ប្តូរ យ៉ាងខ្លាំង ដោយបានប្រែក្លាយអាស៊ានពីតំបន់គ្មានស្ថេរភាពពេញលេញ ទៅជាតំបន់ប្រកបទៅដោយ សន្តិភាព សន្តិសុខ ស្ថេរភាព និងការអភិវឌ្ឍ។ បច្ចុប្បន្ននេះ អាស៊ានបានក្លាយជាស្ថាប័ននៃសមាហរណកម្ម សេដ្ឋកិច្ចនិងនយោបាយដ៏ជិតស្និទ្ធមួយ។ អាស៊ានគឺជាស្ថាប័នដ៏មានឥទ្ធិពលមួយនៅអាស៊ីនិងជាដៃគូយុទ្ធ សាស្ត្រមិនអាចខ្វះបាននៃបណ្តាប្រទេសនិងអង្គការធំៗក្នុងពិភពលោកផងដែរ។ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ពិតជាមានមោទនភាពខ្លាំង ដោយបានរួមចំណែកជាវិជ្ជមានចំពោះអាស៊ាន ស្របតាមសមត្ថភាព និង លទ្ធភាពរបស់ខ្លួន ក្នុងការនាំមកនូវដំណើរការវិវត្តន៍ដូចនេះ ចាប់តាំងពីកម្ពុជាបានក្លាយជាសមាជិកពេញ សិទ្ធិរបស់អាស៊ាន។ ឆ្លៀតក្នុងឱកាសដ៏មានតម្លៃនេះ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះប្រទេសហ្វីលីពីន សម្រាប់ការបំពេញភារកិច្ចដោយជោគជ័យជាប្រធានអាស៊ានក្នុងឆ្នាំនេះ និងសូមចូលរួមអបអរសាទរ ចំពោះប្រទេសសិង្ហបុរីដែលនឹងមកទទួលភារកិច្ចជាប្រធានអាស៊ាននៅឆ្នាំក្រោយ។ ក្នុងនាមជាសមាជិក ប្រកបដោយបុរេសកម្មរបស់អាស៊ាន ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នឹងខិតខំប្រឹងប្រែងអស់ពីសមត្ថភាព ក្នុង ការសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយរដ្ឋសមាជិកអាស៊ានផ្សេងទៀត ដើម្បីសម្រេចបាននូវអាទិភាពផ្សេងៗ របស់អាស៊ាន ឆ្ពោះទៅកាន់ការសម្រេចបាននូវ "ចក្ខុវិស័យ សហគមន៍អាស៊ានឆ្នាំ២០២៥"។

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី

វិស័យទូរគមនាគមន៍ និងបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន គឺជាកាតាលីកក្នុងការជំរុញការ អភិវឌ្ឍយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃអ៊ិនធឺណិតចល័តនិងបណ្តាញគមនាគមន៍ចល័ត។ វិស័យនេះបានជំរុញឱ្យមាន ការផ្លាស់ប្តូរខ្លាំងដោយមិនអាចប្រកែកបាន និងត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាមធ្យោបាយសម្រាប់ការចែករំលែក ចំណេះដឹងគ្រប់ផ្នែកទាំងអស់ក្នុងជីវិតរស់នៅរបស់មនុស្ស។ វិស័យនេះក៏បានក្លាយជាទិដ្ឋភាពស្នូល មួយនៃបណ្តាទិដ្ឋភាពទាំងឡាយក្នុងជីវិតរបស់យើងគ្រប់គ្នា រួមទាំងផ្នែកនយោបាយ សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច និងទំនាក់ទំនងអន្តរកម្មសង្គម។ល។ ការសម្រេចបាននូវសង្គមព័ត៌មាននិងសេដ្ឋកិច្ចពូជ្វីនេះ គឺជាអាទិភាព ចម្បងមួយក្នុងចំណោមបណ្តាអាទិភាពទាំងឡាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងដំណើរឆ្ពោះទៅកាន់ការ សម្រេចគោលបំណងនៃការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព។

ទិន្នន័យចុងក្រោយបង្អស់របស់សហភាពទូរគមនាគមន៍អន្តរជាតិ (ITU) បង្ហាញថា អ្នកជាវសេវា ទូរស័ព្ទចល័តមានចំនួនច្រើនជាងចំនួនប្រជាជនរបស់ពិភពលោក។ ចំនួនអ្នកជាវសេវាទូរស័ព្ទចល័តនឹង កើនឡើងដល់ប្រមាណ ៧,៧ ពាន់លាននាក់ ត្រឹមចុងឆ្នាំ២០១៧ ស្មើនឹងអត្រាប្រើប្រាស់ចំនួន ១០៣,៥% ដែលក្នុងនេះចំនួនច្រើនជាងពាក់កណ្តាល (៤,២ ពាន់លាននាក់) ស្ថិតនៅក្នុងតំបន់អាស៊ី-

---

ឯកឧត្តម ប៊ិន ឈិន ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីប្រចាំការ, ពិធីបើកកិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីទូរគមនាគមន៍និងព័ត៌មានវិទ្យាអាស៊ានលើកទី១៧, សៀមរាប, ថ្ងៃទី៣០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៧ ទំព័រ ២

ប៉ាស៊ីហ្វិក។ ជាងនេះទៅទៀត ប្រជាជនចំនួន ៣,៦ ពាន់លាននាក់ នឹងមានសេវាអ៊ីនធឺណិតប្រើប្រាស់ នៅត្រឹមដំណាច់ឆ្នាំ២០១៧ ស្មើនឹងចំនួនប្រមាណ ៤៨% នៃចំនួនប្រជាជនរបស់ពិភពលោក។ ជាមួយ គ្នានេះដែរ គិតត្រឹមដំណាច់ឆ្នាំ២០១៧នេះ អត្រាគ្រួសារដែលប្រើប្រាស់សេវាអ៊ីនធឺណិតនៅលើពិភព លោកនឹងមានចំនួន ៥៣,៦%។ គ្រួសារចំនួន ៤៣% នៃប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍនឹងត្រូវបានភ្ជាប់សេវាអ៊ីនធឺ ណិត ដោយប្រៀបធៀបជាមួយនឹងអត្រាគ្រួសារនៃប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍មានចំនួន ៨៤,៤%។ នៅកម្ពុជា ចំនួនអ្នកជាវសេវាទូរស័ព្ទចល័តនឹងកើតឡើងដល់ចំនួនប្រមាណ ១៩ លាន ត្រឹមដំណាច់ឆ្នាំ២០១៧ ដែលគ្របដណ្តប់នៅទីប្រជុំជនចំនួន ១០០%។ អត្រានៃការជាវសេវាទូរស័ព្ទចល័តមានចំនួនប្រមាណ ១២៥% នៃចំនួនប្រជាជនសរុប។ ចំនួននៃការជាវសេវាអ៊ីនធឺណិតនឹងកើនដល់ចំនួន ៨,៥ លាននាក់ ត្រឹមចុងឆ្នាំ២០១៧ ស្មើនឹងអត្រាប្រើប្រាស់ប្រមាណ ៦០%។ ប្រជាជនដែលមិនទាន់ត្រូវបានភ្ជាប់ភាគ ច្រើន រស់នៅតាមតំបន់ជនបទ ដាច់ស្រយាល។ ដើម្បីធ្វើការភ្ជាប់ជូនពួកគេ យើងទាំងអស់គ្នានៅទី នេះត្រូវខិតខំប្រឹងប្រែងទាំងអស់គ្នា។ ហេតុដូច្នេះ ការបង្កើតបរិស្ថានប្រកបដោយភាពទាក់ទាញសម្រាប់ ការវិនិយោគបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន និងក្លាយជាអាទិភាពចម្បងមួយនៃបណ្តាអាទិភាពជា ចម្បងនានារបស់យើង។

បច្ចេកវិទ្យាជំនាន់ទី៤ (4G/LTE) ត្រូវបានដាក់ឱ្យដំណើរការនៅរាជធានី ខេត្តទាំង២៥ និង គ្រប់ដណ្តប់លើផ្ទៃដីស្ទើរតែ ៦០% នៃផ្ទៃដីប្រទេសកម្ពុជាទាំងមូល។ បច្ចេកវិទ្យាម៉ូដេម 4.5G/LTE advanced ត្រូវបានប្រកាសដាក់ឱ្យដំណើរការនាពេលថ្មីៗនេះ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យយុវជនយើងរីករាយ ជាមួយការប្រើប្រាស់សេវាអ៊ីនធឺណិតលឿនលឿននិងតម្លៃទាបបំផុតនៅក្នុងតំបន់។ ទោះបីយ៉ាងនេះ ក៏ដោយ យើងនូវតែខិតខំពង្រឹងការប្រកួតប្រជែងផ្នែកសេវាអ៊ីនធឺណិត និងសេវាទូរស័ព្ទចល័តនៅកម្ពុជា ជាពិសេសពាក់ព័ន្ធនឹងគុណភាពនៃសេវា ដោយប្រៀបធៀបជាមួយនឹងបណ្តាប្រទេសជិតខាងក្នុង តំបន់តែម្តង។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទទួលស្គាល់អំពីការវិវត្តន៍បច្ចេកវិទ្យាយ៉ាងឆាប់រហ័សនេះ ក៏ដូចជានិន្នាការទី ផ្សារនិងសេដ្ឋកិច្ចក្នុងវិស័យបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន ហេតុដូច្នេះហើយបានជារាជរដ្ឋាភិបាល កម្ពុជាបានបន្តអភិវឌ្ឍបន្ថែមលើវិស័យទូរគមនាគមន៍-បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ជាសេវាទំនើប និងគុណភាពខ្ពស់ ស្របតាមស្តង់ដារអន្តរជាតិ ការប្រកួតប្រជែងខ្ពស់ និងការគ្របដណ្តប់ទូទាំងផ្ទៃប្រទេស។ ដូចនេះ ប្រជាជនទូទៅនឹងអាចមានលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ និងទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីសេវាទាំងអស់នេះ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ឆ្លៀតឱកាសនេះ ខ្ញុំសូមអនុញ្ញាតធ្វើការចែករំលែកអំពីសមិទ្ធផលពាក់ព័ន្ធខ្លះៗរបស់កម្ពុជា ដូចខាងក្រោម៖

៧១. បន្ទាប់ពីការរួមបញ្ចូលគ្នានៃវិស័យទូរគមនាគមន៍ និងបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមដំបូលតែមួយនិងមាន រចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងថ្មី ក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ បានសម្រេចនូវសមិទ្ធផលជាច្រើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ក្នុងរយៈពេល ០៤ ឆ្នាំនេះ ក្នុងការកសាងនូវសេវា ទូរគមនាគមន៍ យាងទូលាយនិងមានតម្លៃសមរម្យ ជាពិសេសក្នុងវិស័យទូរស័ព្ទចល័តនិង បច្ចេក វិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន។ ការរៀបចំបទប្បញ្ញត្តិនិងគោលនយោបាយផ្ដោតលើការគាំទ្រសហគ្រាស គឺជាសសរស្តម្ភមួយនៃការរីកចម្រើននេះ។ ការបង្កើតភាពជាដៃគូមានការទុកចិត្តជាមួយឧស្សាហកម្ម ទូរគមនាគមន៍ និងបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន និងការផ្តល់សេវាដល់សហគមន៍អ្នកប្រើប្រាស់គឺ ជាសសរស្តម្ភមួយផ្សេងទៀត។ ជាលទ្ធផល ផែនការមេបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មានរបស់កម្ពុជាឆ្នាំ ២០២០ និងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យទូរគមនាគមន៍-បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មានឆ្នាំ ២០២០ ត្រូវបានប្រកាសឱ្យប្រើជាផ្លូវការនៅខែសីហា ឆ្នាំ២០១៤ និងនៅខែមេសា ឆ្នាំ២០១៦ ជាបន្ត បន្ទាប់។ ផែនការមេបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មានរបស់កម្ពុជាឆ្នាំ២០២០ បានកំណត់និងដាក់ចេញ នូវគម្រោងអាទិភាពចំនួនប្រាំ រួមមាន ក្របខ័ណ្ឌរដ្ឋាភិបាលអេឡិចត្រូនិកដែលត្រូវបានអនុវត្តតាំងពីឆ្នាំ ២០០៤, សន្តិសុខបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន ការអប់រំតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ពាណិជ្ជកម្មតាម ប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក និងទេសចរណ៍តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក។ ទន្ទឹមនឹងចក្ខុវិស័យដ៏ត្រឹមត្រូវនិង ច្បាស់លាស់នៃការប្រែក្លាយកម្ពុជាទៅជាសង្គមដែលមានសន្តិភាព និងកម្មវិធីភាពលើវិស័យទូរគមនាគមន៍- បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន, គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យទូរគមនាគមន៍-បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មាន ឆ្នាំ២០២០ មានគោលបំណងពង្រឹងនិងពង្រីកការតភ្ជាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទូរគមនាគមន៍- បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន ការជំរុញការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និងការលើកកម្ពស់ឧស្សាហកម្ម និងការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន។

ជាងនេះទៅទៀត ដើម្បីត្រួតពិនិត្យមើលទិដ្ឋភាពបច្ចេកទេសលើវិស័យទូរគមនាគមន៍ និងយ៉តករ ទូរគមនាគមន៍កម្ពុជា (ន.ទ.ក.) ត្រូវបានធ្វើកំណែទម្រង់នាពេលថ្មីៗ ស្របតាមច្បាប់ស្តីពីទូរគមនាគមន៍ ដែលត្រូវបានប្រកាសឱ្យប្រើនៅខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥ ដែលមានសង្គតិភាពជាមួយការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់កម្ពុជា ចំពោះអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក និងគោលការណ៍ណែនាំនៃការរៀបចំបទប្បញ្ញត្តិរបស់សហភាព ទូរគមនាគមន៍អន្តរជាតិ (ITU)។ ច្បាប់ស្តីពីទូរគមនាគមន៍មានគោលបំណងធានាការប្រើប្រាស់ហេដ្ឋា រចនាសម្ព័ន្ធនិងបណ្តាញ និងការផ្តល់សេវាទូរគមនាគមន៍ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព សុវត្ថិភាព ភាពអាច ទុកចិត្តបាន ភាពដែលអាចទទួលយកបាន និងគុណភាពខ្ពស់, ធានាការលើកទឹកចិត្តដល់ការវិនិយោគរបស់ វិស័យឯកជន និងការប្រកួតប្រជែងស្របច្បាប់ និងធានាការការពារអ្នកប្រើប្រាស់។

គោលនយោបាយនិងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាច្រើនទៀត បាននិងកំពុងរៀបចំឡើង ដើម្បីធ្វើជាសរ សរស្តម្ភគាំទ្រ ក្នុងការប្រែក្លាយសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាទៅជាសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល នៅឆ្នាំ២០២៣ ដូចជាផែនការ

យុទ្ធសាស្ត្ររដ្ឋាភិបាលអេឡិចត្រូនិកកម្ពុជា ដែលរួមបញ្ចូលនូវក្របខ័ណ្ឌនិម្មិតបន្តនិងស្តង់ដារ, គោលនយោបាយស្តីពីការបង្កើតអាជីវកម្មថ្មី (Startup) គោលនយោបាយសហគ្រាសខ្នាតតូចនិងមធ្យមទីដីថ្នល និងគោលនយោបាយមីក្រូសហគ្រាសខ្នាតតូចនិងមធ្យមទីដីថ្នល និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ FinTech ។ល។

៧២. កម្ពុជាប្តេជ្ញាធ្វើការតភ្ជាប់គ្រប់ទីកន្លែងនៅទូទាំងប្រទេស និងធានាថាអត្ថប្រយោជន៍នៃបច្ចេកវិទ្យាធុនតម្លៃនិងព័ត៌មានបានទៅដល់តំបន់ដាច់ស្រយាលទាំងអស់ ក៏ដូចជាសហគមន៍ងាយរងគ្រោះផងដែរ។ បណ្តាញនិងសេវាដែលគ្របដណ្តប់ដោយខ្សែកាប៊ីអុបទឹកត្រូវបានពង្រីកជាបន្តបន្ទាប់ មានប្រវែងជាង ២៨,០០០ គីឡូម៉ែត្រ ដោយធ្វើការតភ្ជាប់ពីរាជធានីភ្នំពេញទៅកាន់គ្រប់ស្រុកទាំងអស់នៅទូទាំងប្រទេស គិតត្រឹមឆ្នាំ២០១៨។ ឆ្នាំនេះជាប្រវត្តិសាស្ត្រមួយរបស់កម្ពុជាដែលសម្រេចបាននូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបណ្តាញខ្សែកាប៊ីអុបទឹកក្រោមបាតសមុទ្រចំនួនពីរ។ បណ្តាញខ្សែកាប៊ីអុបទឹកក្រោមបាតសមុទ្រទីមួយឈ្មោះ MCT (ម៉ាឡេស៊ី កម្ពុជា ថៃឡង់ដ) វិនិយោគដោយក្រុមហ៊ុន Telcotech ដែលជាបណ្តាញខ្សែកាប៊ីអុបទឹកក្រោមបាតសមុទ្រកម្រិតតំបន់។ បណ្តាញខ្សែកាប៊ីអុបទឹកមួយទៀតឈ្មោះ AAE-1 (អាស៊ី-អាហ្វ្រិក-អឺរ៉ុប) វិនិយោគដោយក្រុមហ៊ុន Heyroute ដែលជាក្រុមហ៊ុនមេរបស់ក្រុមហ៊ុន CFOCN។ បណ្តាញខ្សែកាប៊ីអុបទឹកក្រោមបាតសមុទ្រមួយនេះគឺជាបណ្តាញខ្សែកាប៊ីអុបទឹកក្រោមបាតសមុទ្រអន្តរទ្វីបលើកដំបូង និងជាប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់កម្ពុជា។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ខ្ញុំពិតជាមានសេចក្តីរីករាយខ្លាំងដែលធ្វើជាអធិបតីក្នុងពិធីសម្ពោធលើកឡើងណើរការខ្សែកាប៊ីអុបទឹកក្រោមបាតសមុទ្រ អាស៊ី អាហ្វ្រិក អឺរ៉ុប (AAE-1) បន្ទាប់ពីពិធីលើកកិច្ចប្រជុំនេះ។

៧៣. រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក៏បានប្តេជ្ញាចិត្តពង្រីកការចូលប្រើប្រាស់ទៅដល់គ្រប់ជ្រុងទាំងអស់នៃសង្គមផងដែរ ដើម្បីធានាថាសេដ្ឋកិច្ចទីដីថ្នលអាចនឹងផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ស្មើគ្នាចំពោះប្រជាជនយើង។ ជាលទ្ធផល នាពេលថ្មីៗនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានអនុម័តអនុក្រឹត្យស្តីពីការកំណត់យន្តការសម្រាប់ការអនុវត្តកម្មវិធីកាតព្វកិច្ចសេវាសកលវិស័យទូរគមនាគមន៍ ដែលជាយន្តការជាសកលមួយសម្រាប់កាត់បន្ថយគម្លាតទីដីថ្នល និងជួយដល់តំបន់ដែលគ្មានតម្លៃសេដ្ឋកិច្ចនៅក្នុងកាលៈទេសៈធម្មតា ដើម្បីកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទូរគមនាគមន៍ និងកសាងកម្មវិធីនិងមតិភាពកំពុងផ្សេងៗ។ សំខាន់ជាងនេះ និងគួរឱ្យរំភើបរីករាយទៀតនោះ ដោយសារការវិវត្តន៍យ៉ាងឆាប់រហ័សនៃទូរស័ព្ទចល័ត បច្ចេកវិទ្យាចុងក្រោយបំផុតនិងផ្តល់ជូនទៅដល់ប្រជាជនកម្ពុជារាប់លាននាក់ដែលរស់នៅតំបន់ជនបទទាំងនោះ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យពួកគាត់អាចប្រើប្រាស់អ៊ិនធឺណិតចល័ត និងបង្កើនការចូលប្រើប្រាស់ព័ត៌មានយ៉ាងទូលំទូលាយ។ ជាចក្ខុវិស័យដ៏ទូលំទូលាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា យើងបានកំណត់គោលដៅសម្រាប់ឆ្នាំ២០២០ ក្នុងការពង្រីកវិសាលភាពសេវាអ៊ិនធឺណិតល្បឿនលឿនគ្រប់ដណ្តប់ទីប្រជុំជនដល់ ១០០% និងទីជនបទដល់ ៧០% ការប្រើប្រាស់សេវាអ៊ិនធឺណិតដល់ ៨០% ការតភ្ជាប់អ៊ិនធឺណិតនៃវត្តប្បតភ្ជាប់ឧបករណ៍និងបណ្តាញដល់

១០% និងគោលដៅផ្សេងទៀតដូចដែលត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យទូតមនាគមន៍-បច្ចេកវិទ្យាតមនាគមន៍និងព័ត៌មានឆ្នាំ២០២០។

៧៤. ខណៈពេលដែលទស្សនៈវិស័យលើវិស័យនេះហាក់មានភាពជាដៃគូមាននិងជាទីពេញចិត្ត យើងក៏ត្រូវតែទទួលស្គាល់ថា យើងនៅមានការងារជាច្រើនទៀតត្រូវបន្តធ្វើ ជាពិសេសពាក់ព័ន្ធនឹងគុណភាព និងលំដាប់នៃឱកាសសម្រាប់ការអប់រំ និងគម្លាតជំនាញបច្ចេកវិទ្យាតមនាគមន៍និងព័ត៌មាន នៅតែជា បញ្ហាប្រឈមនៅឡើយ។ តួយ៉ាង ការងារគ្រប់គ្រង ការងារបច្ចេកទេស និងបណ្តាញ នៅក្នុងអនុវិស័យ ទូតមនាគមន៍ចល័តដែលអភិវឌ្ឍយ៉ាងឆាប់រហ័សនេះ គឺស្ថិតនៅក្នុងការគ្រប់គ្រងដោយជនជាតិបរទេស។ និន្នាការនេះពុំមែនមានតែនៅកម្ពុជានោះទេ ប៉ុន្តែជានិន្នាការនៅក្នុងតំបន់ផងដែរ។ ការផ្តល់ពិន្ទុសម្រាប់ ភាពរួចរាល់ផ្នែកបច្ចេកទេសរបស់យើងគឺនៅទាបនៅឡើយ ហើយដែលគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យ ទូតមនាគមន៍-បច្ចេកវិទ្យាតមនាគមន៍និងព័ត៌មានឆ្នាំ២០២០ និងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្មឆ្នាំ២០២៥ ប្រមូលផ្តុំទាំងរដ្ឋាភិបាល វិស័យឯកជន និងអង្គការអន្តរជាតិ ដើម្បីធានាការប្រើប្រាស់សេវាអ៊ិនធឺណិតល្បឿនលឿន និងបច្ចេកវិទ្យាតមនាគមន៍និងព័ត៌មាន អាចទទួលយកបាន ដែលប្រែក្លាយកម្ពុជា ទៅជាប្រទេសមានមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ច ពិតប្រាកដ។

ហេតុដូច្នេះនេះ វិទ្យាស្ថានជាតិប្រៃសណីយ៍ ទូតមនាគមន៍ បច្ចេកវិទ្យាតមនាគមន៍ និងព័ត៌មានថ្មី មួយត្រូវបានបង្កើតនៅដើមឆ្នាំ២០១៤។ វិទ្យាស្ថានជាតិនេះបង្កើតឡើងក្នុងគោលបំណងបង្កើនប្រសិទ្ធភាព នៃការប្រើប្រាស់ និងទាញយកអត្ថប្រយោជន៍ជាអតិបរមាពីបច្ចេកវិទ្យាតមនាគមន៍និងព័ត៌មាន ដោយ ធ្វើការពង្រឹងកម្មវិធីសិក្សាគ្រប់កម្រិត ការបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីរាជការ និងការលើកទឹកចិត្តវិស័យឯកជន ឱ្យចូលរួមលើកកម្ពស់អក្ខរកម្មសាធារណៈក្នុងវិស័យបច្ចេកវិទ្យាតមនាគមន៍និងព័ត៌មាន។ ការស្រាវជ្រាវ និងការអភិវឌ្ឍក្នុងវិស័យនេះត្រូវបានលើកកម្ពស់ជាបន្តបន្ទាប់ រួមមានការណែនាំសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវ គម្របបណ្តាញភ្ជាប់ទៅនឹងសាកលវិទ្យាល័យ រដ្ឋាភិបាល និងឧស្សាហកម្ម។ ជាការពិត រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ទទួលស្គាល់ពីភាពចាំបាច់ក្នុងការបង្កើតបរិយាកាសដែលគាំទ្រដល់នវានុវត្តន៍និងការវិនិយោគ។ ដើម្បី សម្រេចបានដូច្នោះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក៏បាន ចេញ អនុក្រឹត្យស្តីពីការកំណត់យន្តការសម្រាប់គ្រប់គ្រង ផែនការកសាងសមត្ថភាពនិងការស្រាវជ្រាវនិងការអភិវឌ្ឍវិស័យទូតមនាគមន៍ និងបច្ចេកវិទ្យាតមនាគមន៍និងព័ត៌មាន ដើម្បីបម្រើជាក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមនានា។

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី

ជាមូលដ្ឋាន អនាគតនៃតំបន់របស់យើងត្រូវបានបញ្ចូលគ្នាតាមរយៈបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ដូចនេះ យើងត្រូវធ្វើការរួមគ្នាដើម្បីផ្លាស់ប្តូររដ្ឋសមាជិកអាស៊ាន និងប្រជាជនអាស៊ានទាំងអស់ទៅជាសហគមន៍ឌីជីថល ដែលផ្អែកលើភាពចាំបាច់នៃប្រព័ន្ធព័ត៌មានអេឡិចត្រូនិក តាមរយៈការអភិវឌ្ឍន៍សេវានិងហេដ្ឋារចនា

សម្ព័ន្ធ។ ដោយហេតុដូចនេះ អាស៊ានត្រូវការជាចាំបាច់ទាំងការតភ្ជាប់ទ្វីបដីថ្មីនិងមនុស្សបច្ចេកវិទ្យា (E-people)។ រដ្ឋមន្ត្រីទូរគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានវិទ្យាអាស៊ាន មានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការបង្កើតសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចទ្វីបដីថ្មីអាស៊ាន។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ខ្ញុំបានកត់សម្គាល់ឃើញថា កិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីទូរគមនាគមន៍និងព័ត៌មានវិទ្យាអាស៊ានលើកទី១៧ នេះមានកំណត់ប្រធានបទយ៉ាងច្បាស់អំពីអនាគតនៃអាស៊ានគឺ **សន្តិភាព និងកម្មវិធីស្វែងរកវិទ្យាសាស្ត្រនិងព័ត៌មាន ឆ្ពោះទៅសហគមន៍មួយដែលត្រូវបានធ្វើសមាហរណកម្មទ្វីបដីថ្មី**។ ប្រធានបទនេះគឺជាប្រធានបទសំខាន់បំផុត និងមាន ចរិតលក្ខណៈបច្ចុប្បន្នភាព ខណៈដែលប្រទេសនិងប្រជាជាតិនានាក្នុងតំបន់បានកំណត់គោលដៅប្រែក្លាយជាប្រទេសផ្នែកលើសេដ្ឋកិច្ចទ្វីបដីថ្មី ដោយបង្កើនការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាទ្វីបដីថ្មីដើម្បីជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច។ ក្នុងបរិបទដែលសេដ្ឋកិច្ចទ្វីបដីថ្មីត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងគ្រប់វិស័យ និងបានក្លាយជាសមាសភាពដ៏សំខាន់នោះ វិស័យបច្ចេកវិទ្យាសាស្ត្រនិងព័ត៌មាននៅតែបន្តមានតួនាទីសំខាន់ក្នុងការផ្លាស់ប្តូរសង្គម និងសមិទ្ធផលនៃភាពរុងរឿងប្រជាជនអាស៊ាន និងការបើកចំហ ឱកាសថ្មីៗដើម្បីសម្រេចនូវសហគមន៍ប្រកបដោយសមាហរណកម្មអាស៊ាន។

ជាមួយនឹងទិសដៅសម្រាប់អនាគតនេះ ខ្ញុំសូមចូលរួមចែកវិលក ទស្សនៈរបស់ខ្ញុំពាក់ព័ន្ធនឹងតួនាទីនៃកិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីទូរគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានវិទ្យាអាស៊ាន សម្រាប់គំនិតពិចារណាដូចខាងក្រោម៖

៧១. ដើម្បីបោះជំហានទៅមុខទាំងអស់គ្នាក្នុងការអនុវត្តការកិច្ចរបស់យើងជាមួយនឹងការប្តេជ្ញាចិត្តឆ្ពោះទៅរកគោលដៅរួមមួយនៃការកសាងសហគមន៍អាស៊ានដែលមានវាសនាតែមួយ អាស៊ានត្រូវលើកកម្ពស់និងជំរុញការតភ្ជាប់ក្នុងតំបន់ (ការតភ្ជាប់ដោយផ្ទាល់ និងចំណុចផ្លាស់ប្តូរចរាចរណ៍អ៊ិនធឺណិត) ដោយធ្វើការសម្របសម្រួលនិងរកដំណោះស្រាយលើបញ្ហាកូមិសាស្ត្រ និងការភ្ជាប់រវាងបណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍមានរបាំង (landlocked countries) ទាំងអស់ឆ្ពោះទៅកាន់ឱកាសក្នុងតំបន់និងសកល តាមរយៈការចូលប្រើប្រាស់បណ្តាញខ្សែកាបអុបទឹកអន្តរជាតិ រួមមានខ្សែកាបក្រោមបាតសមុទ្រក្នុងតំបន់ និងការកាត់បន្ថយគម្លាតទ្វីបដីថ្មី។

៧២. ខ្ញុំសូមធ្វើការគូសបញ្ជាក់ថា ការកាត់បន្ថយ គម្លាតទ្វីបដីថ្មី គឺជាកង្វល់ដ៏ធំសម្រាប់មនុស្សរាល់គ្នានៅជុំវិញពិភពលោកនាពេលថ្មីៗនេះ និងក៏ជាបញ្ហាស្នូលសម្រាប់អាស៊ានក្នុងការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពទ្វីបដីថ្មីជាមួយនឹងក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធ ដែលនឹងគាំទ្រទៅដល់បរិស្ថានថ្មីនេះផងដែរ។ យើងដឹងថាបញ្ហាប្រឈមនេះនៅតែមាននៅឡើយ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ជាមួយនឹងការខិតខំព្យាយាមរបស់យើងទាំងអស់គ្នា ខ្ញុំជឿជាក់ថា យើងនឹងអាចដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមនេះ និងអាចធានានូវបរិយាប័ន្នទ្វីបដីថ្មី ដែលប្រជាជនគ្រប់រូបអាចទទួលបាននូវអត្ថប្រយោជន៍ប្រកបដោយភាពរីករាយនិងឱកាសនៃការតភ្ជាប់ទាំងរូបវន្តនិងជាអរូបី។ ហេតុដូចនេះ ខ្ញុំសូមអំពាវនាវឡើងវិញនូវការប្តេជ្ញាចិត្តខ្លាំងក្លាយមួយរបស់

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី ដើម្បីឱ្យសម្រេចនូវគោលដៅដែលបានកំណត់ដោយផែនការមេ
វិស័យបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មានអាស៊ានឆ្នាំ២០២០ និងផែនការ ការតភ្ជាប់ឆ្នាំ២០២០ សម្រាប់
កំណើន បរិយាប័ន្ន បរិភោគ និងនវានុវត្តន៍ ដើម្បីធានាថាគម្រោងដីថលរបស់យើងនឹងត្រូវកាត់បន្ថយគួរ
កត់សម្គាល់នៅឆ្នាំ២០២០។

៧៣. យុវជនចំនួនប្រមាណ ១,៥ ពាន់លាននាក់ រស់នៅលើពិភពលោកយើងសព្វថ្ងៃនេះ។ ចំនួន
យុវជនដែលរស់នៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍កើនឡើងដល់ចំនួន ៨៩,៥% ត្រឹមឆ្នាំ២០២៥។ ចំនួន
នៃការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន មានការកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ដែលបានក្លាយ
ជាអាទិភាពរបស់យុវជនទាំងក្នុងតំបន់និងពិភពលោក ដូចជាការទទួលបានការអប់រំ ការងារ និងកាត់
បន្ថយភាពក្រីក្រ។ បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មានពិតជាអាចបង្កើតនូវបណ្តាញនៃកិច្ចសហការ កិច្ច
សន្ទនា និងការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានក្នុងចំណោមយុវជនដ៏មានប្រសិទ្ធភាព។ ដូច្នេះ គួរតែរៀបចំយុវជននៅ
ក្នុងសង្គមព័ត៌មានគឺជាកត្តាសំខាន់មួយ តាមរយៈសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន ដើម្បីសិក្សា ដើម្បីប្រើប្រាស់ និង
ដើម្បីអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាន និងកម្មវិធីនានា។ បន្ថែមពីនេះ យើងត្រូវយកបញ្ហាយុវ
ជនទៅបញ្ចូលក្នុងគំនិតពិចារណាក្នុងរបៀបវារៈនៃការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍ និងព័ត៌មានរបស់
អាស៊ាន និងគោលនយោបាយបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មាននៃរដ្ឋសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗ។ យើង
គួររៀបចំទុកជាមុន និងចូលរួមយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងការកសាងសមត្ថភាពបច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីឱ្យស្របទៅនឹង
តម្រូវការរបស់ពួកគេ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ខ្ញុំសូមប្រគល់ភារកិច្ចនេះដល់កិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីទូរគមនាគមន៍
និងព័ត៌មានវិទ្យាអាស៊ាន ឱ្យធ្វើការងារនេះ និងធានាថាយុវជនរបស់យើងត្រូវបានបំពាក់ចំណេះដឹងនិង
ជំនាញប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និងព័ត៌មានដ៏សមស្រប រួមមានសមត្ថភាពធ្វើការវិភាគ និងវាយ
តម្លៃព័ត៌មាន ក្នុងវិធីមួយប្រកបដោយនវានុវត្តន៍និងការច្នៃប្រឌិត ដើម្បីចែករំលែកជំនាញ និងចូលរួមរបស់
ពួកគេនៅក្នុងសង្គមព័ត៌មាន។

៧៤. យើងបានទទួលស្គាល់ថាការកើនឡើងការវាយប្រហារតាមបច្ចេកវិទ្យាគមនាគមន៍និង
ព័ត៌មាន មានភាពស្មុគស្មាញកាន់តែខ្លាំងឡើងៗ។ ការវាយប្រហារនេះ បង្កការភ័យខ្លាចមិនត្រឹមតែចំពោះ
ប្រតិបត្តិការពារកិច្ចនិងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ក្រុមហ៊ុននោះទេ ប៉ុន្តែចំពោះសន្តិសុខជាតិនិងអធិបតេយ្យរបស់
ជាតិដែលអាចបណ្តាលឱ្យខាតបង់យ៉ាងខ្លាំងដល់សេដ្ឋកិច្ច និងបានបង្កើតបញ្ហាថ្មីៗជាច្រើនសម្រាប់ការ
អភិវឌ្ឍជាតិនិងតំបន់របស់យើង។ បញ្ហាសន្តិសុខតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកគឺជាបញ្ហាសកលនិងអន្តរាយុត្តា
ជិការ ដូច្នេះហើយយើងមិនត្រឹមតែអភិវឌ្ឍនិងអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រសន្តិសុខតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកតែផ្ទៃ
ក្នុងនោះទេ ប៉ុន្តែយើងក៏ត្រូវកសាងទំនាក់ទំនងរវាងរដ្ឋាភិបាល ដោយរួមបញ្ចូលទាំងភ្នាក់ងារអនុវត្តច្បាប់
ឧស្សាហកម្ម ពាណិជ្ជកម្ម និងអ្នកប្រើប្រាស់នៅក្នុងអាស៊ាន រួមទាំងគូអង្គសហប្រតិបត្តិការផ្សេងទៀតស្តីពី
បញ្ហាសន្តិសុខដើម្បីប្រឆាំងទល់នឹងការគំរាមដល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនិងបណ្តាញ, ការបង្កើតអភិក្រមពហុ

ភាគី តាមរយៈការអភិវឌ្ឍអភិក្រមពហុភាគីដោយពង្រឹងសកម្មភាពផ្សព្វផ្សាយអំពីសន្តិសុខតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ជាពិសេសហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធខ្លីជីវិតនិងសេវា។ ក្នុងស្មារតីនេះ ខ្ញុំជឿជាក់ថា កិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីទូទៅនាគមន៍និងព័ត៌មានវិទ្យាអាស៊ាន ត្រូវបន្តផ្តោតលើការជំរុញកិច្ចសហប្រតិបត្តិការបន្ថែមទៀតសម្រាប់សម្រេចទៅលើសកម្មភាពផ្សព្វផ្សាយ ដើម្បីសម្របសម្រួលការងាររបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ សំខាន់ៗ មន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ នីតិករ និងបុគ្គលផ្សេងៗ ដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការវាយប្រហារ និងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវសន្តិសុខតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក។ ការចែករំលែកបទពិសោធន៍ និងការបង្កើតវិធីសាស្ត្រអនុវត្តល្អបំផុតចំពោះសន្តិសុខតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក គឺដើម្បីធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវសមត្ថភាពឆ្លើយតប និងចំពោះផែនការគ្រោះមហន្តរាយនៅក្នុងករណីមានការវាយប្រហារតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក។

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី

ក្រៅពីអាទិភាពខាងលើ យើងនៅមានបញ្ហាប្រឈមជាច្រើនផ្សេងទៀត ដែលត្រូវរួមគ្នាដោះស្រាយដើម្បីនាំមកនូវដំណើរការវិវត្ត និងភាពរុងរឿងសម្រាប់ប្រជាជនរបស់យើង។ ដើម្បីធ្វើឱ្យសម្រេចបានសហគមន៍សមាហរណកម្មអាស៊ានខ្លីជីវិត ឆ្នាំ២០២០ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការនៅកម្រិតរដ្ឋាភិបាលតែឯងមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់នៅឡើយទេ។ ទាំងនេះទាមទារនូវការចូលរួមយ៉ាងទូលំទូលាយពីដៃគូពាក់ព័ន្ធនៅគ្រប់កម្រិតទាំងអស់ ជាពិសេសការគាំទ្រ និងការចូលរួមពីវិស័យឯកជន និងប្រជាជនអាស៊ានទាំងមូល។

ជាចុងបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមជូនពរឯកឧត្តម លោកជំទាវ គណៈប្រតិភូ លោក លោកស្រីទាំងអស់ទទួលបានជោគជ័យល្អប្រសើរក្នុងការពិភាក្សារបស់ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី សម្រាប់ជាអត្ថប្រយោជន៍រួមនៃការបង្កើតសហគមន៍សមាហរណកម្មអាស៊ានខ្លីជីវិត។ ជាថ្មីម្តងទៀត ខ្ញុំសូមជូនពរឱ្យការស្នាក់នៅរបស់ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី ប្រកបជាសុភាពនិងសេចក្តីសុខ និងសង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី នឹងនាំយកនូវអនុស្សាវរីយ៍មិនអាចបំភ្លេចបានអំពីវប្បធម៌និងសង្គមរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ដែលជា "ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា" ត្រឡប់ទៅកាន់ប្រទេសរបស់ខ្លួនវិញ។

ខ្ញុំសូមប្រកាសបើកកិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីទូទៅនាគមន៍និងព័ត៌មានវិទ្យាអាស៊ានលើកទី១៧ ជាផ្លូវការចាប់ពីពេលនេះតទៅ!

សូមអរគុណ!